



UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy edytorstwa muzycznego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Muzykologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Sztuce Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 21MUZS.12AK.13009.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Mariusz Urban	
Prowadzący zajęcia	Mariusz Urban	
Okresy Semestr 2, Semestr 4, Semestr 6	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Uświadomienie znaczenia poprawnie zredagowanej edycji muzycznej dla praktyki wykonawczej oraz badań muzykologicznych.
C2	Przekazanie wiedzy na temat typologii edycji muzycznych (faksymilowa, quasifaksymilowa, dyplomatyczna, urtekstowa, krytyczna, praktyczna, popularna) oraz metod poprawnej ich identyfikacji.
C3	Zaznajomienie z warsztatem metodologicznym oraz terminologią stosowaną w obrębie edytorstwa muzycznego.
C4	Przekazanie wiedzy na temat zasad sporządzania edycji krytycznej przekazu rękopiśmiennego oraz drukowanego.
C5	Nauka obsługi programu do edycji nut (Finale) na poziomie średniozaawansowanym.
C6	Nabycie przez studenta/kę praktycznej umiejętności sporządzenia edycji krytycznej niewielkiego utworu muzycznego.

Wymagania wstępne

Dobra znajomość notacji muzycznej i zasad muzyki, umiejętność posługiwania się komputerem.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna cechy i przeznaczenie różnych typów edycji muzycznych (faksymilowej, krytycznej, praktycznej itd.).	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W14, MUZ_K1_W15	Projekt
W2	zna pojęcia, terminy i procedury stosowane w ramach edytorstwa muzycznego.	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W02, MUZ_K1_W05	Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wyjaśnić znaczenie edytorstwa muzycznego dla poprawnej interpretacji wykonawczej muzyki oraz przeprowadzenia jej naukowej analizy.	MUZ_K1_U01	Projekt
U2	rozpoznaje i potrafi zdefiniować wszystkie specyficzne cechy wydania krytycznego.	MUZ_K1_U07	Projekt
U3	potrafi posłużyć się oprogramowaniem do edycji nut (Finale) na poziomie średniozaawansowanym.	MUZ_K1_U03, MUZ_K1_U09, MUZ_K1_U11	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	rozumie zasadność przygotowywania edycji krytycznej utworu muzycznego w kontekście utrwalenia i popularyzacji kultury muzycznej.	MUZ_K1_K04	Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ogólne wprowadzenie do tematu. Kim jest edytor? Przedstawienie na wybranych przykładach znaczenia poprawnie zredagowanej edycji dzieła muzycznego dla praktyki wykonawczej oraz badań muzykologicznych.	U1, K1	Ćwiczenia
2.	Powstanie i rozwój druku muzycznego – rys historyczny. Przedstawienie typologii XX-wiecznych wydań twórczości muzycznej wraz z przykładami edycji (faksymilowa, quasifaksymilowa, dyplomatyczna, urtekstowa, krytyczna, praktyczna, popularna).	W1, W2	Ćwiczenia
3.	Warsztat metodologiczny edytora muzycznego (krytyka źródłowa, paleografia, krytyka tekstu, badania komparatystyczne). Terminologia stosowana w tekstologii (emendacja, koniektura i in.).	W2	Ćwiczenia
4.	Omówienie problemów edytowania źródeł z okresu średniowiecza i renesansu. Specyfika notacji chorałowych i menzuralnych. Sposoby interpretacji kluczowych elementów tych notacji we współczesnym zapisie nutowym (kwestia organizacji rytmicznej utworu, ambitus, nazewnictwa głosów wokalnych, ligatur itp.)	W2	Ćwiczenia
5.	Omówienie problemów edytowania muzyki XVII-XVIII wieku. Księgi głosowe. Obsada, tempo, dynamika, wskazówki wykonawcze. Elementy improwizowane: basso continuo, ozdobniki.	W2	Ćwiczenia
6.	Praca edytora z partyturą. Problematyka transkrybowania muzyki XIX i XX wieku. Notacja współczesna – nowa jakość zapisu.	W2	Ćwiczenia
7.	Nauka programu Finale, cz. I. Objaśnienie podstawowych funkcji programu, zastosowanie skrótów klawiaturowych. Wybór i rozdysponowanie cyfrowych wersji źródeł do pracy własnej.	U3	Ćwiczenia
8.	Nauka programu Finale cz. II. Wybór rodzaju zapisu, wprowadzenie dyspozycji ogólnych (obsada, tonacja, metrum, tempo itd.)	U3	Ćwiczenia
9.	Nauka programu Finale cz. III. Wprowadzanie nut poszczególnych głosów utworu. Sposoby jednostkowej oraz masowej edycji nut.	U3	Ćwiczenia
10.	Nauka programu Finale cz. IV. Wprowadzanie oznaczeń dynamicznych, artykulacyjnych, agogicznych.	U3	Ćwiczenia
11.	Nauka programu Finale cz. V. Wprowadzanie tekstu słownego w partiach wokalnych utworu. Edycja i pozycjonowanie tekstu.	U3	Ćwiczenia
12.	Nauka programu Finale cz. VI. Edycja oznaczeń specjalnych (oryginalne klucze, ozdobniki, zapis ossia i in.). Korekta układu graficznego strony: ustalanie liczby taktów w systemie, pozycjonowanie systemów, ustawianie marginesów stron, wielkość elementów zapisu itp.	U3	Ćwiczenia
13.	Formułowanie komentarza krytycznego do sporządzonej edycji.	W2, U2, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
14.	Omówienie i ocena sporządzonych edycji muzycznych.	U1, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje praktyczne dobry plus (+db; 4,5): dobra i w niektórych obszarach wyróżniająca się wiedza, umiejętności i kompetencje praktyczne dobry (db; 4,0): dobra wiedza, umiejętności i kompetencje praktyczne dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje praktyczne, ale z pewnymi niedociągnięciami dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje praktyczne, ale z licznymi błędami niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje praktyczne

Literatura

Obowiązkowa

1. Sonia Wronkowska, Typy edycji muzycznych w kontekście głównych tendencji edytorstwa naukowego, w: „Biblioteka Nostra: śląski kwartalnik naukowy” 3 (2003), s. 10–27.
2. Maciej Jochymczyk, Uwagi na marginesie wydania „Requiem” Damiana Stachowicza pod red. Tadeusza Maciejewskiego, w: „Młoda muzykologia” 1 (2008), s. 26–35.
3. Maria Caraci Vela, Wprowadzenie do krytyki tekstu muzycznego, Marina Toffetti (red.), tłum. Aleksandra Patalas/Piotr Wilk, Kraków 2002.

Dodatkowa

1. John Caldwell, Editing Early Music (wyd. II), Oxford 1996.
2. Wojciech Bońkowski, Dziewiętnastowieczne edycje dzieł Fryderyka Chopina jako aspekt historii recepcji, Wrocław 2009.
3. Georg von Dadelsen, Wersja ostatniej ręki w muzyce, tłum. Magdalena Kwiatkowska, w: „Muzyka” (1), 2000, s. 71–86.
4. Carl Dahlhaus, Filologia a historia recepcji. Uwagi do teorii edycji, tłum. J. Michniewicz, w: „Muzyka” 1 (1999), s. 113–125.
5. Paweł Gancarczyk, Muzyka wobec rewolucji druku. Przemiany w kulturze muzycznej XVI wieku, Toruń 2011.
6. James Grier, hasło: Editing, w: The New Grove Dictionary of Music and Musicians (wyd. II), Stanley Sadie (red.), tom 7, London/New York 2002, s. 885–895.
7. James Grier, The critical editing of music. History, method, and practice, Cambridge 2004.
8. Roman Ingarden, Utwór muzyczny i sprawa jego tożsamości, Kraków 1973.
9. Poza literaturą naukową ważną rolę pełnią edycje nutowe oraz wydania facsymilowe dzieł muzycznych, z którymi student/ka może się zapoznać w Bibliotece Wydziału Nauk o Sztuce UAM, a także na stronach internetowych z kategorią wolnego dostępu (open access), np. IMSLP, Polona, MDZ itp.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie projektu	40
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 110
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
MUZ_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie muzycznego dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata oraz uczestniczenia w życiu kulturalnym regionu i kraju
MUZ_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury muzycznej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację, w celu określenia ich właściwości, znaczeń, oddziaływania społecznego, a także miejsca w procesie historyczno-kulturowym
MUZ_K1_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności muzykologiczne, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii (ICT)
MUZ_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się różnymi rodzajami zapisu zjawisk muzycznych
MUZ_K1_U09	Absolwent/ka potrafi dokonywać słuchowej analizy i oceny zjawisk muzycznych
MUZ_K1_U11	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymogami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
MUZ_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię używaną w muzykologii oraz jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
MUZ_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce muzykologii w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
MUZ_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie normy i procedury stosowane w różnych obszarach badań muzykologicznych
MUZ_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zasady organizacji materiału muzycznego i jego zapisu
MUZ_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie różne rodzaje źródeł muzycznych i jest świadomy ich specyfiki